

TRUY XUẤT NGUỒN GỐC, XUẤT XỨ, GHỊ NHẬN ĐỐI VỚI CÁC SẢN PHẨM HÀNG HÓA TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH NGHỆ AN

■ Thái Thị Hồng Liên

Chi cục Tiêu chuẩn - Đo lường - Chất lượng Nghệ An

Hiện nay, vấn nạn hàng giả, hàng nhái, hàng kém chất lượng, hàng lưu thông không rõ nguồn gốc xuất xứ, “thực phẩm bẩn” ngày càng lan rộng và ảnh hưởng nghiêm trọng tới môi trường và sức khỏe người tiêu dùng cũng như các hoạt động khác trong đời sống xã hội. Các cơ quan quản lý nhà nước đã đề xuất nhiều giải pháp quản lý nhưng hiệu quả vẫn chưa cao. Các Hiệp hội, tổ chức, cá nhân và doanh nghiệp chưa tìm được giải pháp hữu hiệu để quản lý, giám sát và giới thiệu, quảng bá đến người tiêu dùng về truy xuất nguồn gốc của sản phẩm hàng hóa do các tổ chức/cá nhân sản xuất. Đặc biệt đối với các sản phẩm nông sản, lương thực, thực phẩm, rau củ quả, một số sản phẩm mặc dù đã được cơ quan có thẩm quyền cấp giấy chứng nhận đăng ký chỉ dẫn địa lý, giấy chứng nhận đăng ký nhãn hiệu chứng nhận, giấy chứng nhận đăng ký nhãn hiệu tập thể nhưng vẫn chưa có dấu hiệu nhận dạng rõ ràng cho người tiêu dùng, chưa quản lý được chính xác nguồn gốc, xuất xứ, chất lượng và sản lượng cung cấp ra thị trường.

Trước thực trạng đó, một số tổ chức,

doanh nghiệp đã có giải pháp ứng dụng công nghệ thông tin trong nông nghiệp phục vụ quản lý, giám sát quá trình sản xuất, truy xuất nguồn gốc xuất xứ sản phẩm, hàng hóa, theo dõi thị trường tiêu thụ sản phẩm, kết hợp việc xây dựng, quảng bá và phát triển thương hiệu sản phẩm. Đây là công cụ giúp người tiêu dùng có được thông tin chi tiết về sản phẩm, truy xuất được nguồn gốc xuất xứ hàng hóa, đồng thời giúp cho các nhà quản lý, các Hiệp hội thực hiện việc quản lý, giám sát, truy xuất nguồn gốc sản phẩm, hàng hóa lưu thông trên thị trường.

Việc truy xuất nguồn gốc đã được triển khai áp dụng với nhiều hình thức khác nhau. Các tiêu chuẩn Quốc tế như ISO 9001, ISO 22005, Global Gap, GTS, HACCP... đã đề cập đến truy xuất nguồn gốc cũng như thống nhất các bên tham gia truy xuất nguồn gốc trong chuỗi cung ứng. Thông qua hệ thống truy xuất nguồn gốc, các tổ chức/doanh nghiệp có thể nhanh chóng phát hiện, xử lý kịp thời sự cố xảy ra đối với sản phẩm, hàng hóa, đồng thời giúp xác định và khoanh vùng chính xác sản phẩm có vấn đề để thực hiện kịp thời các hành động thu hồi hoặc loại bỏ sản phẩm khỏi chuỗi cung ứng.

Những năm gần đây, các công nghệ mới được áp dụng trong hoạt động truy xuất nguồn gốc khiến hoạt động này ngày càng trở nên phổ biến. Người tiêu dùng có khả năng tiếp cận dễ dàng với các nguồn thông tin thông qua các thiết bị di động (smart phone) khá phổ

biến hiện nay để xác định được nguồn gốc, xuất xứ của sản phẩm, có thể nhận được cảnh báo, hướng dẫn kịp thời từ phía nhà sản xuất hoặc các cơ quan chức năng khi có sự cố xảy ra đối với sản phẩm, hàng hóa. Có thể nói, truy xuất nguồn gốc đang từng bước trở thành công cụ đắc lực, góp phần quản lý chất lượng sản phẩm, hàng hóa hiệu quả và bảo vệ người tiêu dùng và nhà sản xuất chân chính.

Bên cạnh đó, các doanh nghiệp công nghệ thông tin cung cấp dịch vụ đang tích cực cải tiến hệ thống truy xuất nguồn gốc để đáp ứng yêu cầu về truy xuất nguồn gốc cho nhiều lĩnh vực sản phẩm. Các tổ chức/doanh nghiệp cũng chủ động cải tiến và áp dụng các công nghệ tiên tiến cho hệ thống truy xuất nguồn gốc, giúp tự động và thuận tiện trong khâu khai báo và thu thập dữ liệu, nâng cao khả năng trao đổi dữ liệu nhanh chóng, chính xác, kịp thời và kiểm soát được tính trung thực của dữ liệu truy xuất nguồn gốc.

Một trong những giải pháp hiện nay được các tổ chức/cá nhân/doanh nghiệp lựa chọn ứng dụng là phần mềm tem điện tử truy xuất nguồn gốc cho các đối tượng sản phẩm nông sản, rau củ quả, lương thực, thực phẩm, hàng tiêu dùng. Sử dụng tem truy xuất nguồn gốc điện tử là một giải pháp ứng dụng mới có hiệu quả và rất cần thiết trong giai đoạn hiện nay. Mục đích là truy xuất được nguồn gốc xuất xứ của sản phẩm, hàng hóa, nâng cao hiệu quả công tác quản lý nhà nước và bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng, xây dựng, quảng bá và phát triển thương hiệu đối với sản phẩm nông sản, đặc biệt là sản phẩm đặc sản, sản phẩm có thương hiệu như chỉ dẫn địa lý, nhãn hiệu

Thương hiệu cam Vinh (Nghệ An) được bảo vệ nhờ dán tem điện tử truy xuất nguồn gốc địa lý

hiệu tập thể, nhãn hiệu chứng nhận.

Ngày 19/01/2019, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 100/QĐ-TTg phê duyệt “*Đề án triển khai áp dụng và quản lý hệ thống truy xuất nguồn gốc*” nhằm xác định những nhiệm vụ cần triển khai để nâng cao hiệu quả công tác quản lý nhà nước, đẩy mạnh hoạt động truy xuất nguồn gốc phục vụ hội nhập quốc tế và đảm bảo chất lượng tính an toàn của sản phẩm, hàng hóa.

Ở Nghệ An, từ năm 2017-2018, Sở KH&CN đã được UBND tỉnh giao và thực hiện nhiệm vụ KH&CN “*Tổ chức quản lý và cung ứng tem nhãn về chỉ dẫn địa lý Cam Vinh*” đã mang lại hiệu quả, hiệu ứng và sức lan tỏa đối với việc dán tem truy xuất nguồn gốc đối với sản phẩm cam quả nằm trong vùng chỉ dẫn địa lý “Vinh”. Sau việc thực hiện dán tem truy xuất nguồn gốc đối với sản phẩm cam quả mang chỉ dẫn địa lý “Vinh” thì một số sản phẩm lương thực, thực phẩm, nông sản trên địa bàn tỉnh Nghệ An như nước mắm Vạn Phần, tương Sa Nam, nắm sạch ATC, nắm linh chi ATC, trà linh chi ATC, ổi, bơ Nghĩa Đàn, bưởi, rượu Mú tìn, rượu cam Con Cuông, gà Thanh Chương, giò bê Sơn Cầm, rau củ quả, cao các loại thảo dược (hà thủ ô, cà gai leo, đinh lăng, dây thìa canh...) Con Cuông, tinh bột nghệ, mật ong, trà hoa vàng (Quế Phong), mắc khén, măng tây, trà xanh Thanh Chương, gừng Kỳ Sơn... và nhiều sản phẩm nông sản khác của địa phương đã được dán tem truy xuất nguồn gốc và doanh thu đã tăng trưởng từ 20-30%, đồng thời mở rộng thị trường tại một số tỉnh trên toàn quốc. Hiện nay, trên địa bàn tỉnh đã có khoảng 100 sản phẩm thực hiện việc dán tem truy xuất nguồn gốc. Đây cũng là điều đáng mừng cho sản phẩm đầu ra của bà con nông dân được tiêu thụ, khẳng định chất lượng, thương hiệu, uy tín và mang lại hiệu quả kinh tế. Dự kiến tới đây, sẽ có khoảng 10

sản phẩm nông nghiệp khác trên địa bàn, trong đó có một số sản phẩm thuộc vùng dự trữ sinh quyển miền Tây Nghệ An sẽ được dán tem truy xuất nguồn gốc.

Đề thúc đẩy sự phát triển các thương hiệu hóa của địa phương, việc truy xuất nguồn gốc, xuất xứ, ghi nhãn đối với các sản phẩm là yêu cầu cấp thiết. Các cơ quan chức năng, chính quyền địa phương cần quan tâm đến các sản phẩm đặc sản làng nghề, đặc sản truyền thống của mình, tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền, hướng dẫn phổ biến các văn bản quy

phạm pháp luật cho các tổ chức, doanh nghiệp, cá nhân về dán tem truy xuất nguồn gốc, đồng thời tuyên truyền để người tiêu dùng biết cách truy xuất nguồn gốc. Để đạt hiệu quả, các cơ quan quản lý nhà nước tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, tránh tình trạng hàng hóa không đảm bảo an toàn thực phẩm, không đảm bảo chất lượng cũng dán tem và sử dụng tem giả để dán lên sản phẩm./.

Một số chính sách của tỉnh Nghệ An về hỗ trợ doanh nghiệp:

* Quyết định số 24/2014/QĐ-UBND ngày 25/3/2014 của UBND tỉnh Nghệ An về việc ban hành cơ chế khuyến khích, hỗ trợ các tổ chức, cá nhân đầu tư công nghệ mới, đổi mới công nghệ, ứng dụng tiến bộ khoa học - công nghệ trên địa bàn, cụ thể:

Hỗ trợ các nội dung trong lĩnh vực Tiêu Chuẩn - Đo lường - Chất lượng: Áp dụng hệ thống quản lý chất lượng tiên tiến phù hợp các tiêu chuẩn: ISO 9001, ISO 22000, HACCP, GMP, GlobalGap và các hệ thống quản lý chất lượng hiện hành đang được áp dụng trong nước, quốc tế (30 triệu đồng đối với chứng nhận lần đầu).

Chứng nhận sản phẩm hợp chuẩn quốc gia, quốc tế (Mức hỗ trợ 10 triệu đồng/sản phẩm); Đăng ký mã số mã vạch trong nước, nước ngoài (2 triệu đồng).

Hỗ trợ trong lĩnh vực Sở hữu công nghiệp: Cho các tổ chức/cá nhân đăng ký bảo hộ trong nước về nhãn hiệu, kiểu dáng công nghiệp của sản phẩm mà doanh nghiệp đang sản xuất, kinh doanh, dịch vụ (10 triệu đồng/nhãn hiệu/kiểu dáng công nghiệp của sản phẩm); Đăng ký bảo hộ nước ngoài về nhãn hiệu, hoặc kiểu dáng công nghiệp của sản phẩm (50% tổng chi phí nhưng không quá 20 triệu đồng); Phát minh, sáng chế, giải pháp hữu ích được ứng dụng vào sản xuất gắn với sản phẩm, được Hội đồng thẩm định, đánh giá cao và có giá trị khoa học, công nghệ đem lại hiệu quả kinh tế - xã hội (30 triệu/sáng chế hoặc giải pháp hữu ích).

Hỗ trợ các tổ chức/cá nhân tham gia chợ công nghệ, thiết bị trong nước và quốc tế được Hội đồng thẩm định xác nhận: Tham gia Hội chợ công nghệ, thiết bị vùng Bắc Trung Bộ (10 triệu đồng/ đơn vị); Tham gia Hội chợ công nghệ, thiết bị ngoài vùng Bắc Trung Bộ (20 triệu đồng/đơn vị); Tham gia Hội chợ công nghệ, thiết bị Quốc tế (Không quá 30 triệu đồng/ đơn vị);

Hỗ trợ tham gia Sàn Giao dịch công nghệ thiết bị Nghệ An: Các tổ chức/cá nhân có công nghệ, thiết bị sản phẩm tham gia tại Sàn Giao dịch công nghệ Nghệ An, Hội đồng thẩm định có hiệu quả kinh tế - xã hội hỗ trợ chi phí trang trí gian hàng trưng bày, giới thiệu sản phẩm (10 triệu đồng/ lần tham gia).

Hỗ trợ xây dựng hệ thống thông tin thương mại điện tử: Các tổ chức/ cá nhân xây dựng hệ thống thương mại điện tử được Hội đồng thẩm định đánh giá có hiệu quả kinh tế - xã hội thì hỗ trợ tên miền, thuê máy chủ, đường truyền internet trong 1 năm đầu và chi phí thiết kế xây dựng hệ thống thương mại điện tử (20 triệu đồng/tổ chức, cá nhân).

Hỗ trợ thực hiện các dự án đầu tư công nghệ mới, đổi mới công nghệ, nghiên cứu ứng dụng tiến bộ khoa học và công nghệ được hội đồng thẩm định đánh giá dự án có giá trị khoa học và công nghệ mang lại hiệu quả kinh tế - xã hội: Chi phí chuyển giao công nghệ, chi phí nguyên liệu, năng lượng sản xuất thử; chi phí mua thiết bị mới tiên tiến, hiện đại trong dây chuyền và thiết bị kiểm tra chất lượng; Chi phí kiểm tra chất lượng sản phẩm sản xuất thử, chi phí quảng cáo, giới thiệu sản phẩm, chi phí hỗ trợ đào tạo tập huấn về kỹ năng tay nghề, năng lực quản lý công nghệ và đổi mới công nghệ cho cán bộ kỹ thuật (Không quá 30% tổng chi phí các nội dung trên nhưng tối đa không quá 500 triệu đồng/ dự án).

* Quyết định số 72/2015/QĐ-UBND ngày 18/12/2015 của UBND tỉnh Nghệ An quy định về chính sách hỗ trợ các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh Nghệ An xây dựng và phát triển thương hiệu giai đoạn 2016-2020. Trong đó, quy định mức hỗ trợ 100% chi phí cho công tác đào tạo, tập huấn kiến thức, kỹ năng về xây dựng, quảng bá, phát triển thương hiệu sản phẩm và thương hiệu doanh nghiệp; Hỗ trợ 50% tổng chi phí nhưng không vượt 100 triệu đồng cho một trong các nội dung: Thiết kế lô gô, hệ thống dấu hiệu nhận diện và xây dựng chiến lược phát triển thương hiệu sản phẩm và thương hiệu doanh nghiệp; Tư vấn xây dựng các hoạt động truyền thông marketing, quảng bá các thương hiệu sản phẩm, thương hiệu doanh nghiệp trên các phương tiện thông tin đại chúng như: Đài Truyền hình, báo của Nghệ An, Trung ương và trên các website có giao dịch quốc tế lớn. Hỗ trợ doanh nghiệp bảo vệ thương hiệu khi có tranh chấp hoặc khi bị vi phạm thương hiệu.